

**UCHWAŁA Nr LXXXVIII/595/23
Rady Gminy Działdowo**

z dnia 29 grudnia 2023 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Działdowo na lata 2024 – 2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) oraz w związku z art. 10 ust. 1, 2, 2a i 2b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939) Rada Gminy Działdowo uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Działdowo na lata 2024-2028 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Działdowo.

§ 3. Uchwała wchodzi z życiem z dniem podjęcia z mocą od 1 stycznia 2024 roku.

Przewodnicząca Rady

Krystyna Wasiak

Załącznik do uchwały Nr LXXXVIII/595/23
Rady Gminy Działdowo
z dnia 29 grudnia 2023 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE DZIAŁDOWO NA LATA 2024-2028**

I. DIAGNOZA ŚRODOWISKA LOKALNEGO ORAZ PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY DZIAŁDOWO

Gmina stanowi wspólnotę samorządową utworzoną z mocy prawa przez mieszkańców zamieszkujących określone terytorium. Gmina zajmuje się szeregiem działań, które są mniej dostrzegalne na co dzień, jednak bardzo istotne w obszarze działania wspólnoty samorządowej. Do tych zadań zaliczamy działania w zakresie pomocy społecznej, polityki prorodzinnej, ochrony zdrowia oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W Gminie Działdowo działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który realizuje zadania z zakresu szeroko pojętej pomocy rodzinom zamieszkałym na terenie Gminy Działdowo. Rodzinom i osobom udzielona została pomoc w formie świadczeń pieniężnych: zasiłek stały, okresowy, celowy, świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” oraz w formie świadczeń niepieniężnych: usługi opiekuńcze, schronienie dożywianie w szkole w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, praca socjalna. W roku 2023, od stycznia do 30 września 2023 r. z ww. pomocy GOPS skorzystało 176 rodzin.

Rodziny otrzymały pomoc w formie:

1. Zasiłku stałego – 25 rodzin,
2. Zasiłku okresowego – 89 rodzin,
3. Zasiłku celowego – 81 rodzin,
4. Specjalnego zasiłku celowego – 4 rodziny,
5. Zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego – 1 rodzina,
6. Dożywiania dzieci w szkole – 95 rodzin,
7. Schronienia – 3 osoby,
8. Usług opiekuńczych – 7 rodzin.

Ww. rodziny otrzymały pomoc z powodu:

1. bezrobocia – 106 rodzin,
2. długotrwałej choroby – 43 rodziny,
3. niepełnosprawności – 42 rodziny,
4. alkoholizmu – 2 rodziny,
5. wielodzietności – 6 rodzin,
6. potrzeby ochrony i macierzyństwa – 31 rodzin,
7. innych niż ww., m.in. bezdomności – 8 rodzin,

W jednej rodzinie może wystąpić kilka powodów przyznania pomocy, np. bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba etc.

W okresie od 1 stycznia do 30 września 2023 r. z pomocy w formie dożywiania w szkołach w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” skorzystało 120 dzieci. Z pomocy psychologa w okresie od 1 stycznia do 30 września 2023 r. skorzystało 12 osób, w tym 2 osoby w wieku do 30 lat, 7 osób w wieku do 40 lat, 3 osoby powyżej 50 lat. Nieprzerwalnie od roku 2019 działa punkt konsultacyjny bezpłatnych porad prawnych dla rodzin, w których występują problemy alkoholowe oraz inne związane z uzależnieniami, przemocą i innymi dysfunkcjami. Z bezpłatnych porad prawnych korzysta wiele osób i rodzin z terenu gminy Działdowo. W roku 2023 r. z pomocy radcy prawnego skorzystało 55 osób.

Pomoc prawna świadczona ww. osobom obejmowała poradnictwo prawne, pomoc w napisaniu pisma/wniosku czy stworzenia innego dokumentu prawnego.

Gmina Działdowo jest organem prowadzącym dla sześciu szkół podstawowych z 7 oddziałami przedszkolnymi, oraz 4 punktami przedszkolnymi.

Szkoły we współpracy z Urzędem Gminy Działdowo oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizują szereg działań w ramach prowadzonej profilaktyki przeciwdziałania uzależnieniom. Placówki oświatowe na terenie gminy Działdowo realizują profilaktykę pierwszorzędową, która adresowana jest do grup niskiego ryzyka czyli całej populacji szkolnej. W roku 2023 wystąpiły sporadyczne przypadki uczniów, którzy eksperymentowali z różnego rodzaju używkami. Natychmiastowa interwencja pracowników pedagogicznych i dyrekcji szkoły, zapobiegła następstwom szkodliwego spożywania alkoholu, środków odurzających czy narkotycznych. Wprowadzona została profilaktyka drugorzędowa, adresowana do grup podwyższonego ryzyka, do osób przejawiających pierwsze objawy dysfunkcji tj. do uczniów eksperymentujących ze środkami odurzającymi. Uczniowie otrzymali pomoc w postaci porad i konsultacji psychologicznych.

Dzięki realizowanym programom profilaktycznym w szkołach we współpracy z GKRPA i innymi instytucjami tj. poradnia psychologiczno – pedagogiczna, KPP, GOPS, GZI wiedza uczniów z zakresu szkodliwości używania substancji alkoholowych, zakazanych oraz przemocy jest na wysokim poziomie o czym świadczą wnioski z przeprowadzonych konsultacji oraz na podstawie informacji przedstawionych w formie pisemnej z poszczególnych szkół. Działania edukacyjne, wychowawcze, profilaktyczne zrealizowane przez szkoły w okresie od 1.01.2023 r. do 30.9.2023 r.

1. Szkoła Podstawowa im. Andrzeja Grubby w Sławkowie

W szkole z pomocy psychologa/pedagoga skorzystało 16 uczniów, którzy uzyskali wsparcie w zakresie postępów edukacyjnych oraz rozmów profilaktyczno – motywujących. W obszarze profilaktyki uzależnień uczniowie uczestniczyli w zajęciach z pedagogiem nt. „Energetyk nie doda ci skrzydeł”, kolejno omówione zostały niebezpieczeństwa w Internecie ze szczególnym uwzględnieniem nieodpowiednich treści, do których docierają najmłodszy odbiorcy, uczniowie klas I-III. Prowadzone były zajęcia z pedagogiem i psychologiem nt. agresji rówieśniczej na wirtualnym podwórku, co należy wiedzieć jak skutecznie działać, stop cyberprzemocy i agresji. Przedstawiciele KPP w Działdowie przeprowadzili cykle spotkań nt. bezpieczeństwa spędzania czasu wolnego w sposób kreatywny bez stosowania używek. Szkoła w Sławkowie posiada certyfikat „Szkoły promującej zdrowie”, co wpisuje się w szeroką działalność profilaktyki uzależnień.

2. Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Księżym Dworze.

Na terenie szkoły prowadzone były zajęcia wychowawcze, edukacyjne i profilaktyczne, których celem było przeciwdziałanie różnym formom uzależnień od alkoholu, środków zakazanych poprzez uzależnienia behawioralne. Pedagog i psycholog szkolny rozpoznawali na bieżąco potrzeby uczniów przez obserwację środowiska szkolnego w zakresie zażywania środków niedozwolonych. Pomocą psychologa i pedagoga w ramach profilaktyki objęto wszystkich uczniów oraz przeprowadzono 30 rozmów indywidualnych wychowawczo- wspierających. Na zajęciach z uczniami wprowadzono tematykę uzależnień i ich skutków zgodnie z obowiązującym programem wychowawczo-profilaktycznym oraz bieżącymi potrzebami uczniów: m.in. dopalacze, narkotyki- jak je rozpoznać i chronić się przed nimi. Uczniowie poznali zasady bezpiecznego poruszania się w Internecie, podjęta została tematyka cyberprzemocy i bezpieczeństwa w sieci. W ramach wsparcia w zakresie uzależnień behawioralnych, od alkoholu czy narkotyków pedagog szkolny współpracował z policją, dzięki temu zostały przeprowadzone spotkania uświadamiające dzieci i młodzież pod kątem społecznym i prawnym nt. szkodliwości substancji uzależniających. W ramach stosowanej profilaktyki zorganizowane zostało spotkanie z rodzicami nt. „Uzależnień behawioralnych dzieci i młodzieży”. Szkoła w Księżym Dworze posiada certyfikat „Szkoły promującej zdrowie”, co wpisuje się w szeroką działalność profilaktyki uzależnień.

3. Szkoła podstawowa im. Adama Mickiewicza w Uzdowie.

Szkoła podstawowa w Uzdowie również posiada certyfikat „Szkoły promującej zdrowie”, co wpisuje się w szeroką działalność profilaktyki uzależnień. Dzięki swoim działaniom profilaktycznym i wspierającym z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w okresie od 1.01.2023 r. do 30.09.2023 r. skorzystało 38 uczniów. W ramach działań edukacyjno-wychowawczo-profilaktycznych pedagog szkolny przeprowadził spotkania i rozmowy z uczniami, wychowawcami, rodzicami i opiekunami nt. uzależnień od alkoholu, narkotyków, innych substancji zakazanych poprzez rozpoznanie uzależnień behawioralnych. Cykle spotkań z przedstawicielem KPP w Działdowie oraz innymi osobami w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy wskazują, że z przeprowadzonej ewaluacji programu wychowawczo -profilaktycznego szkoła uzyskała następujące wnioski:

- brak używania środków psychoaktywnych na terenie szkoły,
- uczniowie byli świadkami zażywania alkoholu, narkotyków, papierosów, dopalaczy a nieliczni przyznali, że sami próbowali.

W związku z ww., szkoła podjęła działania włączające, wspierające i interwencyjne dot. przeciwdziałania uzależnieniom.

4. Szkoła podstawowa w Petrykozach.

Szkoła w swoim programie wychowawczo-profilaktycznym w szczególności dot. uzależnień od alkoholu, narkotyków i innych zakazanych substancji etc., w zakresie posiadanych kompetencji zorganizowała zajęcia szkoleniowe dla rodziców nt. „Cyberprzemocy i hejtu w Internecie”. Przeprowadziła warsztaty z udziałem pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznej nt. „Niebezpieczne kontakty online”, „Trening umiejętności komunikacyjnych i stosowania strategii rozwiązywania problemów bez używania przemocy”, „Jakie życie wybieram”. Z pomocy i wsparcia psychologa skorzystało 20 uczniów w zajęciach indywidualnych oraz cała społeczność szkolna w działaniach profilaktycznych. Szkoła zorganizowała różnorodne formy pomocy uczniom przejawiającym trudne zachowania, zachowania ryzykowne związane z uzależnieniem w rodzinie i innymi dysfunkcjami.

5. Szkoła podstawowa im. Ireny Sendlerowej w Ruszkowie.

Działalność profilaktyczna szkoły obejmuje wszystkich uczniów. Od 1.01.2023 r. do 30.09.2023 r. uczniowie zostali wsparci doraźną pomocą pedagoga. Od 1.09.2023 r., została wprowadzona opieka psychologiczna. Pedagog szkolny i specjalny otoczył wzmocnionym nadzorem uczniów zgłaszających trudności edukacyjne, wychowawcze i rodzinne. W sytuacjach, w których wymagana była pomoc psychologa, szkoła współpracowała z poradnią psychologiczno-pedagogiczną. W odpowiedzi na potrzeby uczniów, rodziców i nauczycieli zostały przeprowadzone oddziaływania profilaktyczno- wychowawcze, w ramach których uczniowie zostali zapoznani ze skutkami uzależnień behawioralnych. Działania dot. uzależnień behawioralnych zostały podjęte z uwagi na pojawiające się sygnały stanowiące o ww. uzależnieniach. Szkoła w ramach wsparcia i zapobiegania uzależnieniom wyposażała odbiorców profilaktyki w podstawowe informacje dot. uzależnień od narkotyków, alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz niezbędne informacje dot. zdrowia psychicznego. Wychodząc naprzeciw pojawiającym się zagrożeniom, płynącym z zażywania alkoholu czy innych substancji szkoła przeprowadziła zajęcia i spotkania z uczniami nt. „Szkodliwość substancji nikotynowych, alkoholowych, psychoaktywnych oraz ich wpływ na zdrowie psychiczne i fizyczne”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, zajęcia psychoedukacyjne „Nie, dziękuję”. Warsztaty nt. szkodliwości substancji alkoholowych i substancji psychoaktywnych. Akcja profilaktyczno- edukacyjna „Cyberbezpieczeństwo”, spotkania z przedstawicielami KPP w Działdowie oraz innymi osobami zaangażowanymi i znającymi problem uzależnień, spotyka się z aprobatą uczniów, nauczycieli, rodziców w ramach kształtowania właściwych postaw.

6. Szkoła podstawowa im. Kazimierza Górskiego w Burkacie.

Na terenie szkoły działa program wychowawczo-profilaktyczny, który jest również skorelowany jest z zadaniami dot. przeciwdziałania uzależnieniom. Z porad, rozmów i wsparcia pedagoga w okresie od 1.01.2023 r. do 30.09.2023 r. skorzystało 45 uczniów. Kolejno w ramach prowadzonych działań, zostało zorganizowane szkolenie dla rodziców dot. radzenia sobie z dziećmi w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

Uczniowie korzystają z różnych form wsparcia i profilaktyki poprzez udział w zajęciach, prelekcjach, warsztatach nt. uzależnień i ich skutków. Zajęcia prowadzone są na lekcjach wychowawczych oraz spotkaniach i pogadankach z rodzicami. Szkoła udzieliła również wsparcia edukacyjno-profilaktycznego w zakresie uzależnień behawioralnych, alkoholu, narkotyków i substancji zakazanych. Budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia, wsłuchiwanie się w potrzeby uczniów, nauczycieli, rodziców pozwala na prowadzenie skutecznych działań profilaktycznych.

Wszystkie ww. placówki szkolne wzięły udział w kampanii ogólnopolskiej „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Kampania „Zachowaj Trzeźwy Umysł” to realizowana od 2002 roku ogólnopolska akcja pod patronatem MEN, podejmująca problem profilaktyki uzależnień. Jednym z najważniejszych celów było promowanie konstruktywnych postaw, zdrowego stylu życia oraz atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży zachowań prospołecznych jako alternatywy wobec wielu patologii, szczególnie picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz stosowania przemocy. Kampania skierowana była do młodzieży szkolnej, nauczycieli i rodziców. Co roku kampania ma inne hasło wiodące, pod tematykę, którego jest opracowywany program działań do realizacji na terenie szkoły. Udział w kampanii jest ważnym uzupełnieniem podejmowanych w ramach Szkolnego Programu Profilaktyki działań promujących sport jako istotny instrument wychowania.

Wszystkie ww. szkoły należycie prowadzą profilaktykę dot. uzależnień a głównym czynnikiem motywującym jest przeciwdziałanie patologiom społecznym, do których zaliczamy również wszystkie uzależnienia. Na terenie szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest gmina Działdowo nie odnotowaliśmy przypadków uzależnienia od alkoholu, narkotyków czy innych substancji zakazanych. Jeśli nastąpiła pierwsza inicjacja a szkoła była w posiadaniu informacji, zostały podjęte działania zapobiegające czynnikom ryzyka. Prowadzenie wielu zajęć, spotkań, warsztatów, to przede wszystkim zdobycie odpowiedniej wiedzy przez uczniów, rodziców i opiekunów prawnych nt. szkodliwości alkoholu, narkotyków i substancji psychoaktywnych i innych substancji niebezpiecznych, zakazanych etc. Szkoły bez wątpienia podejmują działania dot. uzależnień behawioralnych, jest to istotne i niezmiernie ważne w szczególności uzależnień od Internetu czy innych urządzeń mobilnych. Wirtualny świat zaczyna dominować nad rzeczywistym obrazem świata i dlatego też wprowadzone szkolenia kadry pedagogicznej są jak najbardziej zasadne i niezbędne.

Wskazaniem do prowadzenia działaniem w szczególności wśród młodzieży szkolnej jest prowadzenie monitoringu problemów związanych z uzależnieniami poprzez organizowanie spotkań edukacyjnych z uczniami, rodzicami na temat zagrożeń wynikających z używaniem alkoholu i innych substancji zakazanych i uzależnień behawioralnych.

W Gminie Działdowo działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która realizuje zadania zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Komisja do 31.12.2023 r. zrzeszała 7 członków, wśród których jest 1 specjalista terapii uzależnienia i współuzależnienia, psycholog oraz pozostałe osoby, które są przeszkolone z zakresu profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy oraz metod i środków terapeutycznych w pracy z rodziną i osobą uzależnioną.

Zarządzeniem Nr 176/2023 Wójta Gminy Działdowo z dnia 7.12.2023 r. w sprawie powołania GKRPA do składu komisji został powołany kolejny członek. Od 1 stycznia 2024 r. skład komisji wyniesie 8 członków.

Na terenie Gminy Działdowo obowiązuje Uchwała XLIII/365/18 z dnia 9 sierpnia 2018 r. Rady Gminy Działdowo w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Działdowo.

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosi:

- 50 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5 % alkoholu oraz piwa
- 40 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 4,5% do 18 % (z wyjątkiem piwa),
- 40 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18 %,

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi:

- 15 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5 % alkoholu oraz piwa,
- 10 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 4,5% do 18 % (z wyjątkiem piwa),
- 10 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18 %,

W Gminie Działdowo prowadzone są 24 punkty sprzedaży napojów alkoholowych w tym 21 sklepów i 3 lokale gastronomiczne. 16 sklepów posiada zezwolenie na sprzedaż wszystkich rodzajów alkoholi. Dwa lokale gastronomiczne posiadają zezwolenie na sprzedaż wszystkich rodzajów alkoholi. Czterech przedsiębiorców w roku 2023 zrezygnowało z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie są środki finansowe budżetu Gminy stanowiące dochody z tytułu wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze, zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację programu. Zgodnie z art. 18² ww. ustawy środki te nie mogą być przeznaczone na inne cele.

Obowiązkiem Gminy jest przeznaczanie środków pieniężnych - stanowiących dochody ze wskazanych wyżej opłat - na wykonywanie zadań wynikających z postanowień cytowanej ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Gmina z racji dysponowania wiedzą o problemach swoich mieszkańców oraz dostępnych zasobach, może przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do społeczności. Większość zadań jest realizowanych na poziomie Gminy zgodnie z ww. ustawą oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 w obszarze profilaktyki szczególnie uniwersalnej i edukacji społecznej oraz w oparciu o ustawę o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2022 poz. 1608 ze zm.)

Ustawa z dnia 14 lutego 2020 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2021 roku, wprowadziła do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przepisy dotyczące opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, czyli tzw. małpek.

Opłaty wnoszone za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml stanowią w wysokości:

1. 50% dochód gmin, na terenie których jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych;
2. 50% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia.

Gmina przeznacza ww. środki na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W odniesieniu do przeznaczania środków pochodzących z opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, warto przywołać uzasadnienie projektu (druk sejmowy nr 210): „Wpływy z opłat stanowiące dochód gminy będą przeznaczane na

działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu (zatem zadania własne samorządu gminy związane przykładowo z polityką społeczną, zdrowotną lub inne działania związane z profilaktyką lub rozwiązywaniem problemów związanych ze spożyciem alkoholu)”.

Adresatami programu są te same lub pokrewne grupy osób. Zasadne jest więc przyjęcie do realizacji zadań w postaci jednego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Działdowo na lata 2024-2028. Nowoczesne podejście profilaktyki, leczenia i rehabilitacji musi zakładać kontekst uzależnień ze względu na upowszechniające się wzory łączenia substancji i przenoszenia uzależnień. Działania i zadania ujęte zostały w ww. programie.

Przedstawiony program adresowany jest do wszystkich osób (dzieci, młodzież, dorośli) uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, substancji zakazanych tj. narkotyki, dopalacze oraz inne substancje uzależniające w tym leki.

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw wprowadziła do programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii zadania dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym.

Kolejnym działaniem profilaktycznym, które będzie prowadzone w ramach ww. programu to przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym. Należy podkreślić, że poza zadaniami z zakresu uzależnień od substancji istotne okazuje się zapobieganie uzależnieniom behawioralnym ze względu na ich rosnące rozpowszechnianie oraz wynikające z nich szkody zarówno zdrowotne, jak i społeczne.

Uzależnienia behawioralne określają formy zachowań, które nie są związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, ale z wykonywaniem pewnych czynności (hazard, zakupy, granie w gry, problemowe użytkowanie internetu itp.), a ich specyfiką jest m.in. utrata kontroli nad tymi zachowaniami czy czynnościami.

Z przeprowadzonej konsultacji z terapeutami z Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Działdowie ośrodek nieustannie rejestruje osoby z terenu gminy Działdowo z uzależnieniami behawioralnymi i tak w roku 2022 były to 22 osoby. W opinii pracowników ośrodka z ww. uzależnieniami częściej zgłaszają się mężczyźni w szczególności z uzależnieniem od hazardu. Dla tych osób stosuje się program leczenia oparty o grupy terapeutyczne ambulatoryjne 2-3 razy w tygodniu, spotkania indywidualne z terapeutą, oddział dzienny trwający 2 miesiące, w razie potrzeby konsultacje z psychiatrą oraz z psychologiem.

Badania jakościowe tj. wywiady (rozmowy) przeprowadzone z pracownikami ośrodka uzależnień, funkcjonariuszami KPP w Działdowie, pracownikami GOPS, dyrektorami szkół, mieszkańcami wskazują, że uzależnienia behawioralne występują i dotyczą głównie: wśród dorosłych uzależnień od hazardu, zakupów, wśród dzieci i młodzieży uzależnień tj. granie w gry hazardowe, problemowe użytkowanie internetu, media społecznościowe, korzystanie z urządzeń mobilnych np. telefon komórkowy.

Głównym celem działań komisji będzie pozyskanie i podniesienie poziomu wiedzy nt. uzależnień behawioralnych, która pozwoli na prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień behawioralnych.

Wśród różnych problemów społecznych, występujących w naszym kraju, problemy związane z narkotykami mają szczególne znaczenie, ponieważ coraz częściej po nie sięgają ludzie młodzi oraz dzieci w wieku 11-12 lat. Problem narkotyków i dopalaczy nie jest już tylko problemem dużych aglomeracji miejskich ale zdaje się być „wylęgarnią narkotyków” miast na prawach powiatu czy środowisk wiejskich. Dostępność do narkotyków w opinii uzyskanej od pracowników szkół nie jest niczym trudnym. Problem z narkotykami w Gminie Działdowo nie jest na poziomie stanowiącym problemowość zażywania ww. substancji przez dzieci na poziomie szkoły podstawowej, niniejszym pojawia się w rozmowach młodzieży szkolnej. Kontakt uczniów z narkotykami na ogół miał charakter epizodyczny.

Działania w zakresie przeciwdziałania narkomanii na lata 2024-2028 wpisują się w lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych.

Konsultacje do programu były prowadzone z mieszkańcami, pracownikami GOPS, GZI, pracownikami szkoły, członkami GKRPA, terapeutami z ośrodka leczenia uzależnień w Działdowie oraz z podmiotami i instytucjami pracującymi z rodziną, osobą uzależnioną, współuzależnioną i doświadczającą przemocy. Program powstał w oparciu o ww. ustawy, konsultacje, informacje pozyskane z jednostek organizacyjnych Gminy Działdowo oraz w oparciu o obserwację i współpracę z placówkami oświatowymi, pedagogicznymi. Z przedstawionych informacji dot. profilaktyki uzależnień od alkoholu, narkotyków, dopalaczy przez młodzież szkół podstawowych wynika, że problem uzależnień jest znany uczniom. Zasadnym, w latach 2024-2028 będzie utworzenie punktu informacyjno – konsultacyjnego w ramach zapobiegania i przeciwdziałania uzależnieniom wśród dzieci, młodzieży czy osób dorosłych. Zostanie również zwiększona pomoc dzieciom i rodzinom poprzez tworzenie na świetlicach wiejskich czy innych punktach ogólnie dostępnych dla dzieci i mieszkańców grup wsparcia/pomocowych/motywacyjnych. Gmina Działdowo jest gminą rozległą powierzchniowo i dojazd, dla niektórych osób do instytucji wspierających staje się dużym utrudnieniem. Działania objęte w programie są zgodne z ww. aktami prawnymi oraz wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, który jest podstawowym dokumentem polityki zdrowia publicznego wyznaczającym cel strategiczny i cele operacyjne.

Kontynuowanie realizowanych działań wraz z wprowadzeniem szeroko pojętej pomocy i form wsparcia odbiorców programu przyniesie oczekiwane efekty w postaci minimalizowania problemów społecznych na terenie Gminy.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151). Koordynatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana przez Wójta Gminy Działdowo, która inicjuje działania w zakresie określonym w ust. 1 ww. ustawy.

ZADANIA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej, prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży – w tym prowadzenie pozalekcyjnych

zajęć profilaktycznych i sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w zajęciach.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych np. ośrodki terapii uzależnień i współuzależnienia, wspólnoty AA, grupy wsparcia, kluby abstynenta, stowarzyszenia abstynenckie.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowaniu przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.
7. Instytucje zobowiązania do leczenia odwykowego w tym przestrzegania RODO i przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
8. Kompetencje członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.
9. Tryb realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
10. Ograniczenie dostępności alkoholu.
11. Opłata od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml.
12. Zasady wynagradzania członków GKRPA.
13. Finansowanie programu.
14. Realizatorów i partnerów programu.

I. Zwiększanie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób dorosłych, młodzieży, dzieci ich rodzin, uzależnionych, współuzależnionych i zagrożonych uzależnieniami od alkoholu

Na mocy art. 21 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w zakładach leczniczych podmiotów leczniczych, wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia stacjonarne, całodobowe oraz ambulatoryjne, w rozumieniu przepisów ustawy. o działalności leczniczej. Przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nie dopuszczają możliwości leczenia osób uzależnionych poza podmiotami leczniczymi.

1. Przyjmowanie i rozpatrywanie przez GKRPA wniosków/zawiadomień wobec osób uzależnionych od alkoholu/lub osób w stosunku, do których istnieje podejrzenie nadużywania alkoholu i ustalanie sposobu dalszego postępowania w zakresie leczenia.
2. Udzielanie informacji na temat możliwości leczenia uzależnienia, wstępne motywowanie do podjęcia terapii (rozmowy motywująco – profilaktyczne) w placówkach leczenia uzależnień, udzielanie informacji o grupach wsparcia i kierowanie na leczenie odwykowe (specjalistyczne).
3. Rozszerzenie oferty terapeutycznej w zakładach lecznictwa odwykowego.
4. Sporządzanie wywiadów w celu skompletowania dokumentacji do sądu.
5. Podnoszenie kwalifikacji członków GKRPA poprzez udział w konferencjach, szkoleniach, warsztatach i seminariach oraz związane z tym koszty udziału i dojazdu.
6. Organizowanie i finansowanie szkoleń, konferencji, superwizji i seminariów o tematyce uzależnień, współuzależnień, przemocy i agresji dla:
  - a) osób pracujących z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi,
  - b) osób pracujących z dziećmi z rodzin, w których występuje problem alkoholowy, dysfunkcja środowiska rodzinnego,
  - c) członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - d) członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego,
  - e) nauczycieli i pedagogów,
  - f) pracowników lecznictwa odwykowego,
  - g) rodziców dzieci i młodzieży uzależnionej, współuzależnionej i zagrożonej uzależnieniem,
  - h) kadry pedagogicznej szkół.

7. Finansowanie obozów, wyjazdów i innych form wypoczynku terapeutycznego dla osób uzależnionych i ich rodzin.
8. Kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego wobec osób, które nie chcą dobrowolnie podjąć się leczenia.
9. Pokrywanie kosztów wykonania opinii przez dwóch niezawisłych biegłych w przedmiocie uzależnienia osób kierowanych do sądu – finansowanie opinii biegłych sądowych tj. psychologa i psychiatry w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
10. Pokrywanie kosztów opłaty sądowej od wniosków o wszczęcie postępowania nieprocesowego o zobowiązanie do leczenia odwykowego.
11. Zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów w placówkach leczenia odwykowego (książek, broszur, ulotek i innych niezbędnych do pracy z pacjentami).
12. Dofinansowanie remontu i adaptacji placówek w celu zapewnienia odpowiednich warunków materialnych do prowadzenia terapii grupowej i indywidualnej z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i zagrożonymi uzależnieniem.
13. Doposażenie placówek leczenia odwykowego – pomoc w uzupełnieniu wyposażenia placówki, która ułatwi realizację programów (wyposażenie w podstawowy sprzęt jak np. alkomat, kserokopiarka, tablica, dyktafon i inne).
14. Dofinansowanie programów rehabilitacji dla osób uzależnionych po zakończonych programach psychoterapii uzależnienia – dofinansowanie różnych form rehabilitacji osób uzależnionych np. aktywizacji zawodowej.
15. Prowadzenie punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin.

II. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

1. Udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej oraz prawnej rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, ograniczenie szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z ww. rodzin.
2. Dofinansowanie/finansowanie punktów konsultacyjnych, doradztwa prawnego, psychologicznego, pedagogicznego oraz profilaktyki społecznej.
3. Dofinansowanie programów pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób z syndromem dorosłych dzieci alkoholików.
4. Podejmowanie interwencji i kierowanie spraw do odpowiednich instytucji.
5. Informowanie o chorobie alkoholowej i możliwości podjęcia leczenia.
6. Finansowanie pracy terapeutycznej/socjoterapeutycznej z dziećmi i rodziną, zajęć opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci z grup ryzyka, zwłaszcza dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
7. Dofinansowanie zajęć z dziećmi na świetlicach wiejskich – realizowanie różnorodnych form wsparcia np. pomoc w nauce, dożywianie, udział w różnego rodzaju zajęciach rozwojowych i innych, prowadzenie współpracy z rodzicami, opiekunami dzieci oraz szkołami.
8. Dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym/ problemem przemocy oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych.
9. Finansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych, profilaktycznych i socjoterapeutycznych.
10. Diagnoza sytuacji całej rodziny i proponowanie pomocy dla wszystkich jej członków, podejmowanie działań w kierunku ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego.
11. Współpraca ze szkołami w zakresie wsparcia pedagogicznego i poradnictwa edukacyjnego, współdziałanie z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie organizowania dodatkowej opieki oraz pomocy społecznej i psychologicznej dla rodzin i ich dzieci, w których występują problemy alkoholowe i przemoc w rodzinie.
12. Organizowanie lokalnych narad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym.

13. Współpraca z GOPS, szkołą i innymi instytucjami w dokonywaniu naboru dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowych, niewydolnych wychowawczo na różnorodne formy wypoczynku.
14. Wspieranie Ośrodka Interwencji Kryzysowej w zakresie pomocy ofiarom przemocy domowej.
15. Współdziałanie z instytucjami, placówkami i organizacjami w zakresie działalności służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.
16. Wspieranie działalności grup samopomocowych (w tym grup wsparcia) dla osób doznających przemocy w rodzinie.
17. Organizowanie szkoleń dla osób mających kontakt z osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży

1. Realizacja programów profilaktycznych w tym: widowisk artystycznych, teatralnych, koncertów, konkursów tematycznych, warsztatów, spotkań itp., dotyczących uzależnień, przemocy dla dzieci, młodzieży i rodziców w placówkach oświatowych na terenie gminy. (prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo – wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży).
2. Udział w finansowaniu szkolnych programów profilaktyki oraz działań zaplanowanych przez placówkę oświatową np. kółka zainteresowań, zajęcia korekcyjno- wyrównawcze, pikniki szkolne, konkursy, itp.
3. Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką alkoholową i rozwiązywaniem problemów społecznych związanych z uzależnieniami, podejmowanie działań edukacyjnych i informacyjnych skierowanych do mieszkańców gminy, wdrażanie ogólnopolskich kampanii.
4. Finansowanie profilaktycznych pozalekcyjnych programów socjoterapeutycznych, zajęć edukacyjno-informacyjnych, sportowych z elementami profilaktyki dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
5. Finansowanie świetlic środowiskowych i szkolnych tj. wyposażanie ich w sprzęt i materiały niezbędne do prowadzenia zajęć.
6. Organizacja i finansowanie wyjazdów dzieci i młodzieży na wycieczki i spektakle teatralno rozrywkowe i inne o treściach związanych z profilaktyką uzależnień.
7. Finansowanie zimowisk, półkolonii letnich posiadających w swoim programie zajęcia profilaktyczno-terapeutyczne w zakresie problemów alkoholowych i innych uzależnień.
8. Zakup literatury specjalistycznej lub opracowanie materiałów edukacyjnych z zakresu uzależnień dla szkół i bibliotek gminnych oraz ich dystrybucja wśród określonych grup adresatów np. młodzieży, nauczycieli, pracowników służby zdrowia, ofiar przemocy, osób współuzależnionych i uzależnionych od alkoholu.
9. Realizacja tzw. profilaktyki alternatyw angażującej dzieci i młodzież w alternatywne formy spędzania wolnego czasu (Mikołajki, Dzień Dziecka, Dzień Wiosny, Dzień Sportu itp.)
10. Promowanie zdrowego stylu życia wolnego od alkoholu i innych używek oraz różnych form aktywnego spędzania wolnego czasu poprzez:
  - a) inicjowanie i organizowanie imprez sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych, festynów rodzinnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, których celem jest integracja rodzin i społeczności lokalnej.
  - b) organizowanie atrakcyjnych form czynnego wypoczynku: rajdy i wycieczki krajoznawcze, biwaki, obozy, spotkania edukacyjne/naukowe, socjoterapeutyczne itp.
11. Organizowanie i sfinansowanie specjalistycznych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla pedagogów szkolnych, wychowawców, nauczycieli i rodziców – niezbędnych w procesie wychowania oraz prowadzenia pracy profilaktycznej i terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą.
12. Dopuszanie i zakup materiałów dla Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia oraz dla zakładów leczenia odwykowego potrzebnych do pracy z pacjentami (kwestionariusze, ankiety,

materiały biurowe itp.), zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów/psychoterapeutów pracujących w ww. placówkach.

13. Działalność na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców. Współpraca z ośrodkami szkolenia kierowców w zakresie włączenia do programów szkolenia kandydatów na kierowców problematyki alkoholowej. Zakup materiałów edukacyjnych min. broszur, plakatów, ulotek, liczników trzeźwości itp.
14. Przeciwdziałanie nietrzeźwości w miejscach publicznych poprzez podnoszenie kompetencji zawodowych przedstawicieli służb kontaktujących się z osobami nietrzeźwymi.
15. Doposażanie terenów rekreacyjnych, placów zabaw, boisk sportowych na terenie gminy.
16. Wspieranie i koordynowanie pracy interdyscyplinarnych zespołów ds. pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym.
17. Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej, podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców.
18. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych.
19. Zakup materiałów profilaktyczno – edukacyjnych, prenumerat specjalistycznych i czasopism o tematyce zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach w szczególności z problemem alkoholowym itp. oraz innych publikacji.
20. Zakup materiałów i sprzętu niezbędnego do funkcjonowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
21. Prowadzenie stałego i interaktywnego systemu informacji oraz lokalnych kampanii edukacyjnych.
22. Aktywna współpraca z lokalnymi i regionalnymi mediami.

IV. Wspomaganie działalności instytucji , stowarzyszeń i osób fizycznych , służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

1. Wspomaganie działalności Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Działdowie oraz Oddziału Leczenia Uzależnień w innych miejscowościach, które świadczą usługi medyczne w zakresie terapii i leczenia osób uzależnionych od alkoholu zamieszkałych na terenie gminy Działdowo.
2. Finansowanie wypoczynku letniego/zimowego dzieci i młodzieży ze środowisk zaniedbanych wychowawczo, rodzin dysfunkcyjnych i z problemem alkoholowym, dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka.
3. Wspieranie klubów abstynenta, współpraca ze stowarzyszeniami abstynenckimi.
4. Realizacja programów profilaktycznych i rehabilitacyjnych dla osób dorosłych.

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

1. Przeprowadzanie odpowiednich czynności wyjaśniających zmierzających do ustalenia osób dopuszczających się naruszenia przepisów zabraniających reklamy i produkcji napojów alkoholowych oraz zabraniających sprzedaży i podawaniu napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw.
2. Przeprowadzanie odpowiedniego postępowania pozwalającego na zgromadzenie odpowiednich materiałów niezbędnych do występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach związanych z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

VI. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

1. Współpraca z CIS i KIS w zakresie integracji społecznej i zawodowej, pomoc dot. działań związanych z aktywnością zawodową mieszkańców gminy na rynku pracy.

2. Wspieranie przedsięwzięć mających na celu reintegrację społeczną i zawodową osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

VII. Instytucja zobowiązania do leczenia odwykowego

1. Przetwarzanie danych osobowych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przebiega w sposób zgodny z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w powiązaniu z zapisem RODO z dnia 27 kwietnia 2016 r.
2. Członkowie gminnej komisji zobowiązują się pisemnie – składają oświadczenie do zachowania poufności wszelkich informacji i danych, które uzyskali przy realizacji zadań związanych z procedurą zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu.
3. Gminna komisja przyjmuje zgłoszenia o przypadku nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4. Gminna komisja zaprasza na rozmowę osobę, co do której wpłynęło zgłoszenie i pouczenie jej o konieczności zaprzestania działań wymienionych w art. 24 ww. ustawy i poddania się leczeniu odwykowemu.
5. Gminna komisja podejmuje działania dot. odpowiedniego zmotywowania osoby uzależnionej od alkoholu do rozpoczęcia leczenia i zmiany swojej postawy.
6. Gminna komisja dostosowuje się do nakazania przez sąd doręczenia za pośrednictwem komornika sądowego wniosku o zobowiązanie do leczenia odwykowego osobie, wobec której ten wniosek został złożony.
7. Pokrycie kosztów związanych z tzw. doręczeniem komorniczym i ustaleniem przez komornika adresu osoby, której wniosek będzie doręczony. (art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2018 roku o kosztach komorniczych).

VIII. Kompetencje członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

1. Gminna komisja podejmuje pierwszy kontakt z klientem – osobą uzależnioną, zobowiązaną do leczenia odwykowego oraz dorosłym członkiem jej rodziny.
2. Członkowie komisji podejmują skuteczne strategie profilaktyczne, posiadają wiedzę o czynnikach ryzyka i czynnikach chroniących.
3. Wszyscy członkowie komisji posiadają przynajmniej podstawowy poziom interdyscyplinarnej wiedzy z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych w społeczności lokalnej.

IX. Ograniczenie dostępności alkoholu

1. Przestrzeganie Uchwał Rady Gminy w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie gminy Działdowo miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz w sprawie ustalenia limitu punktów ze sprzedażą napojów alkoholowych powyżej 4,5 %.
2. Opiniowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem zgodności z uchwałami Rady Gminy dotyczącymi limitu punktów sprzedaży i ich lokalizacji.
3. Przestrzeganie zasad wydawania i cofanie zezwoleń na prowadzenie sprzedaży i napojów alkoholowych.
4. Organizacja i finansowanie szkoleń dla sprzedawców alkoholi.

X. Oplata od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml.

Gmina przeznacza ww. środki na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zadania realizowane przez gminę w ww. zakresie będą obejmowały działania związane z polityką społeczną, zdrowotną oraz profilaktyką dot. rozwiązywania problemów związanych ze spożywaniem alkoholu.

ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem od narkotyków

1. Organizowanie szkoleń w programie wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji w zakresie uzależnienia narkomanią.
2. Organizowanie i prowadzenie stałego systemu informacji na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z zażywaniem narkotyków i innych substancji psychoaktywnych o działaniu odurzającym.
3. Zwiększenie dostępności pomocy medycznej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin.
4. Wspieranie inicjatyw związanych z problematyką narkotykową.
5. Współpraca z ośrodkiem terapii leczenia uzależnień i współuzależnienia.
6. Dofinansowanie szkoleń grup zawodowych zajmujących się problemem uzależnień.
7. Dofinansowanie terapii indywidualnej i grupowej.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej

1. Organizowanie narad, konferencji, warsztatów itp. dla rodziców dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów o prewencji narkotykowej.
2. Szerokie upowszechnianie wiedzy (plakaty, ulotki) o możliwościach i procedurze administracyjno-prawnej kierowania osób uzależnionych na leczenie.
3. Dofinansowanie funkcjonowania świetlic szkolnych, wiejskich i środowiskowych dla dzieci i młodzieży.
4. Dofinansowanie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców z zakresu zagrożeń związanych z substancjami narkotycznymi, eliminowanie czynników ryzyka.
5. Udzielenie mieszkańcom gminy nieodpłatnych porad psychologicznych, prawnych oraz terapeutycznych

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej

w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży

1. Organizowanie spotkań, szkoleń, prelekcji itp. dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z narkomanią we wszystkich szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie gminy. Wspieranie kształcenia pedagogów szkolnych, nauczycieli i wychowawców w dziedzinie profilaktyki uzależnień substancjami psychoaktywnymi.
2. Prowadzenie konkursów i olimpiad wiedzy o zdrowiu wśród młodzieży.
3. Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką narkotykową i rozwiązywaniem problemów społecznych związanych z uzależnieniami.
4. Upowszechnianie materiałów edukacyjnych o tematyce antynarkotykowej – plakaty, ulotki, informatory, filmy, książki, broszury, publikacje itp.
5. Promowanie zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków i innych używek oraz różnych form aktywnego spędzania wolnego czasu poprzez:

- a) Inicjowanie i organizowanie imprez sportowych, rekreacyjnych itp. dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
  - b) Organizowanie atrakcyjnych form czynnego wypoczynku: rajdy i wycieczki krajoznawcze, piesze i rowerowe, festyny, biwaki itp.
6. Realizowanie elementów profilaktyki podczas festynów, imprez organizowanych z okazji Dnia Wagarowicza, Dnia Dziecka, Dnia Matki i Ojca oraz Międzynarodowych Dni Zapobiegania Narkomanii i tym podobnych spotkań.
  7. Prowadzenie działań profilaktycznych wspartych różnymi przedsięwzięciami sportowo –rekreacyjnymi i edukacyjnymi.

IV. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i innych osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

1. Dofinansowanie zakupu nagród, artykułów biurowych i materiałów informacyjno – edukacyjnych niezbędnych do realizacji szkoleń, zajęć, konkursów, zawodów sportowych i innych imprez związanych z problemem uzależnień.
2. Współpraca z Policją i innymi służbami w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych m.in. poprzez kontrole i prelekcje z uczniami, rodzicami, kadrą nauczycielską.
3. Tworzenie procedur współpracy służb i instytucji, organizowanie spotkań sprzyjających zawiązywaniu lokalnej koalicji przeciw narkomanii.

V. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

1. Współpraca z pracownikami socjalnymi mającymi kontakt z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi od narkotyków, którzy udzielają pomocy wynikającej z ustawy o pomocy społecznej.
2. Pomoc osobom dotkniętym ubóstwem i wykluczonym społecznie przy odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczności poprzez udział w spotkaniach, warsztatach, rozmowach wspierających itp.
3. Działania interwencyjne w sytuacjach kryzysowych.

ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM BEHAWIORALNYM

Do skutecznych strategii zapobiegania uzależnieniom behawioralnym należą:

- rozwijanie kompetencji psychospołecznych dzieci i młodzieży,
- rozwijanie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów,

I. Upowszechnienie wiedzy na temat problematyki uzależnień behawioralnych poprzez:

1. Prowadzenie kampanii edukacyjnej.
2. Prowadzenie kampanii społecznej.
3. Rozpowszechnienie materiałów informacyjno-edukacyjnych.

II. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz

dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Wspieranie szkolnych programów profilaktyki poprzez prowadzenie zajęć edukacyjnych dla społeczności szkolnej.
2. Propagowanie i wspieranie różnych form edukacji publicznej, koordynacja działań w zakresie promowania pozytywnych postaw i zachowań: organizacja i współorganizacja turniejów, konkursów wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień.
3. Tworzenie miejsc rekreacyjno-sportowych dla dzieci i młodzieży w ramach prowadzenia profilaktycznej działalności w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących uzależnień behawioralnych.
4. Wspieranie wspólnych wyjazdów integracyjnych dla dzieci, rodziców i kadry pedagogicznej połączonych z programem profilaktycznym, którego głównym celem jest budowanie prawidłowych relacji na gruncie dziecko-rodzic, uczeń-nauczyciel, rodzic-pedagog.
5. Organizowanie i dofinansowanie szkoleń, konferencji, wykładów etc., nauczycieli, wychowawców, pedagogów, pracowników socjalnych, pracowników ośrodka terapii uzależnień i współuzależnienia, członków GKRPA, członków GZI, funkcjonariuszy Policji i pracowników innych instytucji w tym sądu z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym.
6. Organizowanie i dofinansowanie konkursów, wystaw, lokalnych imprez dla dzieci, młodzieży i dorosłych związanych z promowaniem wolnego od uzależnień stylu życia oraz innych przedsięwzięć związanych z rozwijaniem pasji i zainteresowań.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zasady wynagradzania członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych określa rada gminy w gminnym programie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii:

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje zryczałtowane miesięczne wynagrodzenie za realizację zadań ustawowych wykonywanych podczas posiedzeń GKRPA, pracę oraz udział w posiedzeniach Komisji.

Wysokość wynagrodzenia członków od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2028 r. ustalona zostaje wg następujących zasad:

- 1) członkowie otrzymają wynagrodzenie za udział w każdym posiedzeniu GKRPA.
  - przewodniczącemu i sekretarzowi GKRPA przysługuje wynagrodzenie za pracę w komisji w wysokości 600 zł brutto,
  - pozostałym członkom 350 zł brutto,

Wynagrodzenie nie przysługuje, gdy członek komisji wykonuje czynności, o których mowa w pkt.1 w godzinach pracy i za te godziny otrzymuje wynagrodzenie w ramach stosunku pracy.

Podstawą naliczenia i wypłacenia wynagrodzenia, o którym mowa wyżej, jest lista obecności z poszczególnych posiedzeń komisji poświadczona przez Przewodniczącego lub Sekretarza komisji.

Finansowanie programu

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu są dochody z opłat określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody określone w art. 11¹ ww. ustawy. Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 9,9¹ i 9² oraz dochody z opłat określone w art. 9³ ust.3 pkt. 1.

Realizatorzy i partnerzy Programu

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Wójt Gminy Działdowo przy współpracy następujących podmiotów:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie
3. Gminny Zespół Interdyscyplinarny
4. Ośrodek Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Działdowie
5. Biblioteka - Centrum Kultury Gminy Działdowo
6. Policja
7. Placówki oświatowe z terenu Gminy Działdowo
8. Sąd
9. Prokuratura
10. Szpital
11. Organizacje pozarządowe